

Дуальна система навчання

Головним завданням сучасного професійно-технічного навчання в умовах стрімких змін, що відбуваються у світі, є підготовка кваліфікованих робітників і молодших спеціалістів, здатних до самореалізації, швидкого реагування до потреб ринку праці, активна участь у соціально-економічних і культурних процесах країни та світу. Тому, в останній час, помітним стає цікавість до тих освітніх технологій, моделей та інновацій, які здатні забезпечити високу якість підготовки кваліфікованих робітників та реалізацію освітніх державних стандартів і програм.

Для якісної підготовки кваліфікованих робочих необхідно успішно реалізувати навчально-науково-виробничу концепцію, яка охоплює всі аспекти підготовки молоді до самостійної роботи в умовах виробництва. Однією з перспективних та водночас стратегічно важливою технологією організації навчального процесу є дуальна система навчання, суть якої полягає у паралельному навчанні учнів у навчальному закладі та на підприємстві. За основу цієї системи покладено принцип взаємного зв'язку теорії з практикою, що дозволяє учням не лише знайомитися з виробництвом, але й засвоювати прийоми та навички роботи на робочих місцях підприємств, установ, організацій.

Дуальна система навчання це:

- створення необхідних умов для досягнення нової, сучасної якості професійної освіти - надання рівних можливостей і доступу до повноцінної освіти різних категорій тих, хто навчається, відповідно до їх здібностей, потреб та індивідуальних якостей;

- розширення соціалізації учнів через забезпечення послідовності між загальним і професійним навчанням та більш ефективною підготовкою випускників професійно-технічних навчальних закладів до виробничої діяльності та самостійного життя.

Висока життєздатність дуальної системи пояснюється тим, що вона відповідає інтересам усіх учасників цього процесу: держави, навчального закладу, роботодавців.

Для підприємств – це можливість підготовки робочих кадрів, безпосередньо, під своє виробництво, виробничі технології та обладнання, максимальна відповідність корпоративним інтересам, економія часу та коштів на пошук, підбір робітників, їх перенавчання та адаптація до умов конкретного підприємства. До того ж, у підприємства з'являється можливість перспективного планування заміни робочих ресурсів та відбору кращих учнів, так, як за час навчання можна виявити їх сильні та слабкі сторони. Добре навчені робітники швидко пристосовуються до робочого ритму виробництва, витрачаючи мінімально часу для адаптації, що позитивно відображається на іміджі підприємства та навчального закладу.

Для держави – це можливість реалізувати зміст професійно-технічного навчання відповідно до діючого законодавства і державних стандартів

професій та, водночас, зменшити витрати на укомплектування навчальних закладів сучасним технологічним обладнанням й утримання навчального закладу.

Навчальний заклад забезпечує учнів теоретичними знаннями, достатньою професійною орієнтацією та наступним працевлаштуванням. Учні за дуальною системою рано набувають міцні знання й стійкі професійні прийоми та навички роботи, самостійність і безболісну адаптацію до дорослого життя, у них з'являється впевненість у завтрашньому дні.

Перед ПТНЗ та підприємством ставиться одне спільне завдання – рівень професійної компетенції і підготовки кваліфікованих робітників не повинен поступатися рівню працівників даного підприємства, окрім того, професійна орієнтація повинна бути направлена на особливості даного виробництва.

Переваги використання дуальної системи навчання у порівнянні з традиційною:

- професійно-технічний навчальний заклад працює у тісному контакті з підприємством замовником кадрів, враховує його вимоги до майбутніх спеціалістів, а також залучає його працівників до розробки навчальних планів і програм з відповідних професій;
- зацікавленість керівників відповідних установ підприємства у практичному навчанні свого майбутнього робітника;
- усувається розрив між теорією та практикою;
- створюється нова психологія майбутнього робітника, формується висока мотивація отримання знань та набуття професійних навичок;
- вплив на учнів робітників виробництва з великим досвідом роботи і психології виробничого середовища на формування та становлення молодого робітника, його орієнтацію на конкретне виробництво;
- скорочуються ПТНЗ на закупівлю та утримання дорогого виробничого обладнання. Окрім того, в умовах виробництва швидше оновлюються виробничі технології та використовується найновіше устаткування.